

2017-246

Archeologienota Wielsbeke Splenterbeekstraat

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

15-12-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande stedenbouwkundige vergunningsaanvraag te Wielsbeke Splenterbeekstraat, gelegen buiten woon- of recreatiegebied waarbij de totale oppervlakte van de ingreep in de bodem 5000m² of meer beslaat en de aanvrager een natuurlijke persoon of privaatrechtelijke rechtspersoon is, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein, gelegen in Wielsbeke, bevindt zich ter hoogte van de Splenterbeekstraat in de provincie West-Vlaanderen. Het plangebied, met een oppervlakte van ca. 8500m², wordt ingesloten door de Splenterbeekstraat in het oosten en de Vaartstraat in het westen. In het noorden bevindt zich een fabrieksgebouw en in het zuiden een waterbufferbekken. Het plangebied zelf is in gebruik als landbouwgrond. De omgeving rondom werd de afgelopen decennia sterk ontwikkeld met diverse industriegebouwen gelegen langs het Kanaal Roeselare-Leie. Kadastraal gezien kan het terrein teruggevonden worden op: Wielsbeke, afdeling 1, sectie B, percelen 297R (deel), 297P, 301R, 298E en 298D.

De geplande werken omvatten de bouw van een magazijn omgeven door verhardingen en parkeerplaatsen langs de Splenterbeekstraat. Het magazijn zal een footprint van ca. 3500m² hebben, gefundeerd op palen en een betonplaat. De wijze waarop de verhardingen en grindlagen uitgevoerd zullen worden, zijn nog niet concreet maar zullen tot ca. 40cm diep in de bodem reiken. Wellicht wordt gebruik gemaakt van een funderingslaag waarop een betonplaat aangelegd wordt of waarbij gewerkt zal worden met waterdoorlaatbare elementen. De verhardingen, grind en parkeerplaatsen zullen over de rest van het terrein aangelegd worden.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd, maar wel verwacht worden. De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op het bodemarchief over het volledige plangebied.

Het geselecteerde gebied voor verder archeologisch vooronderzoek komt overeen met het totale terrein van ca. 8500m² groot. Er wordt geadviseerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (boringen, geofysisch, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

2. Administratieve gegevens en afbakening

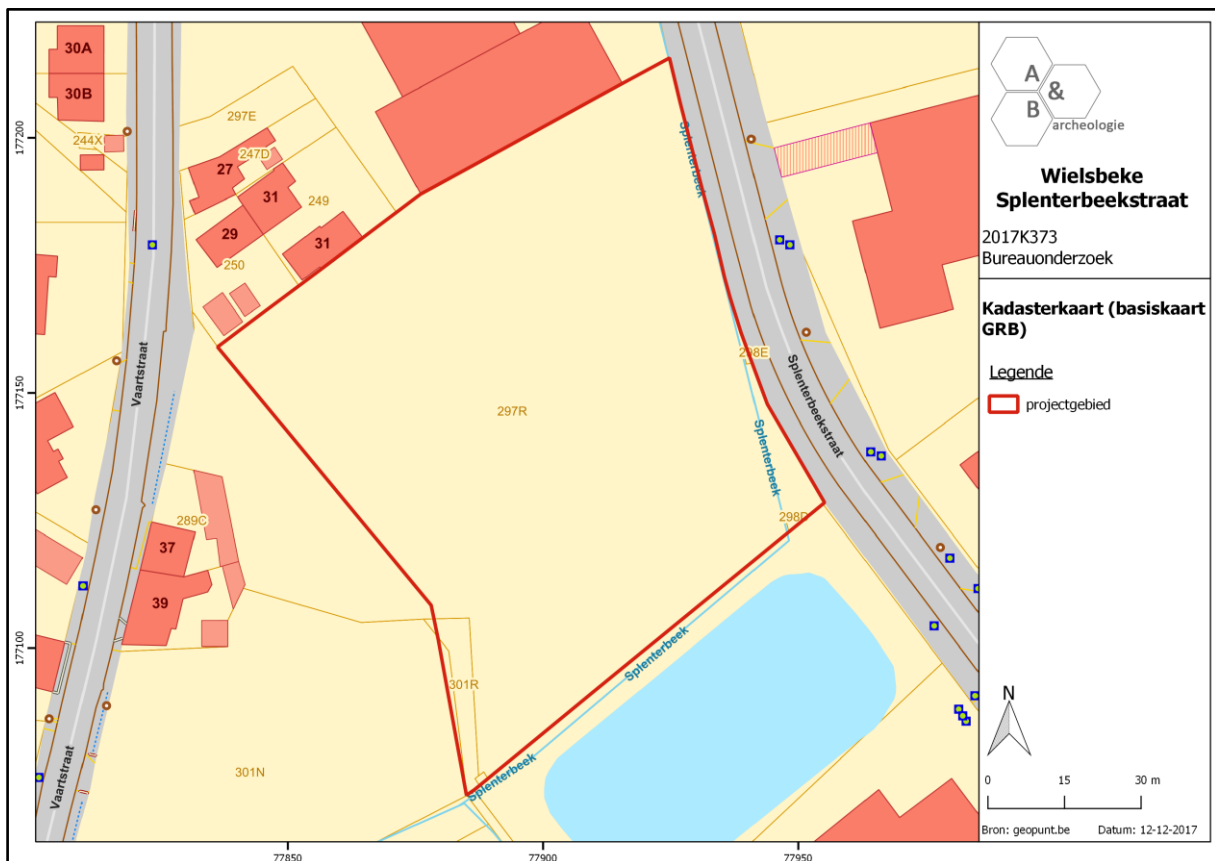
Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Wielsbeke, Splenterbeekstraat en Vaartstraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 77955 en Y: 177128; X: 77839 en Y: 177158

Kadastergegevens: Wielsbeke, afdeling 1, sectie B, percelen 297R (deel), 297P, 301R, 298E en 298D.

De geplande werken zullen een nefaste impact hebben op het bodemarchief over het volledige plangebied van ca. 8500m² groot.

Het vooronderzoek dient te gebeuren in een uitgesteld traject aangezien de geplande werken pas uitgevoerd zullen worden nadat de nodige vergunningen bekomen zijn. Indien de werken alsnog niet uitgevoerd worden, dient het archeologisch vooronderzoek niet uitgevoerd te worden.

Figuur 1 Zicht op het plangebied aangegeven op het huidig kadaster (bron: geopunt.be).

3. Vraagstelling

Het doel van de onderzoeken is het achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Vraagstellingen voor een proefsleuvenonderzoek:
 - Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
 - Kunnen de sporen in verband gebracht worden met de sporen en structuren bij het eerder uitgevoerde archeologische onderzoek in 2005?
 - Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
 - Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes? Kunnen de sporen in verband gebracht worden met de gekende archeologische sites in de omgeving?
 - Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
 - Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
 - Kan een archeologische site uitgesloten worden?
 - Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om het plangebied te onderzoeken.

De afbakening van het onderzoeksgebied komt overeen met het totale plangebied zoals te zien op figuur 1. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

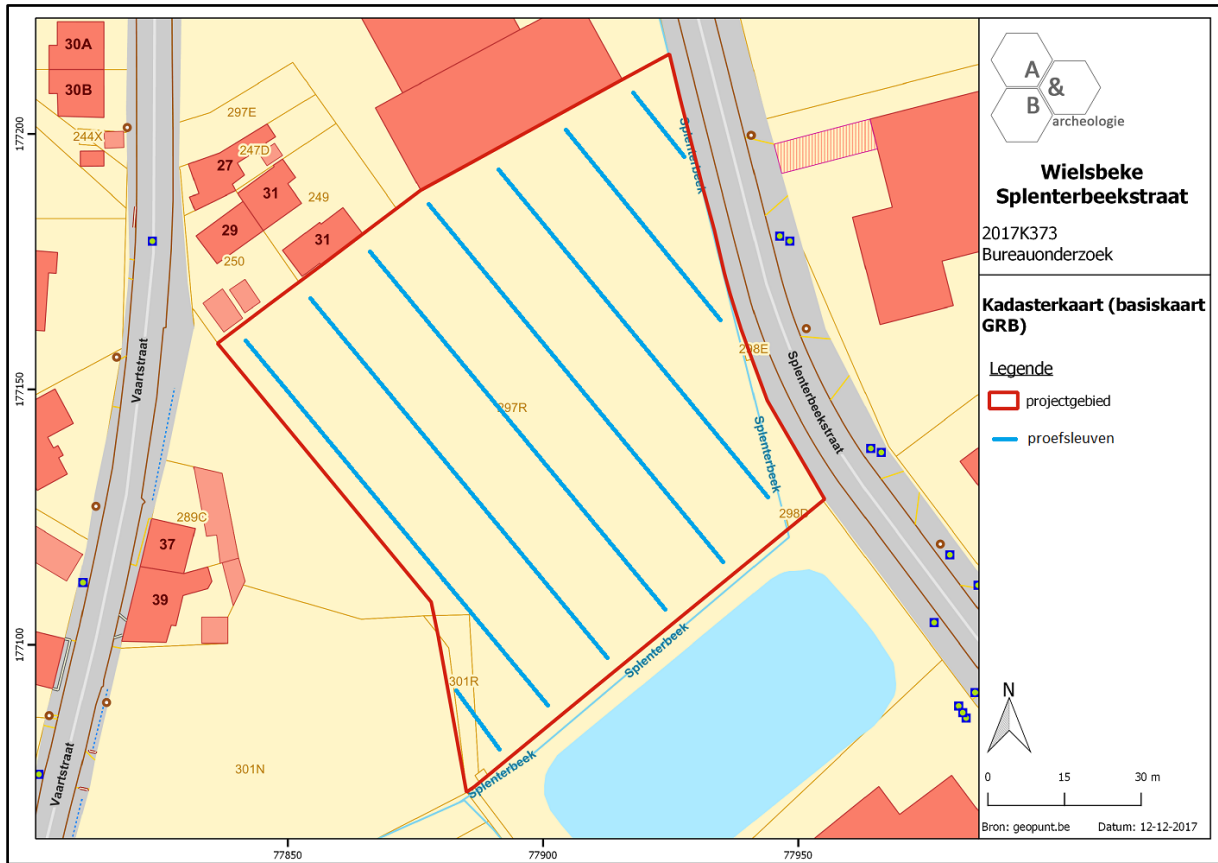
- Proefsleuvenonderzoek

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed. In dit geval zullen 8 NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Deze worden vrij gekozen door de uitvoerende erkende archeoloog tijdens het veldonderzoek.

Er wordt 10%, oftewel ca. 850m², van de onderzoekbare oppervlakte (ca. 8500m²) opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 213m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 1063m² onderzocht. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichtengebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de acht sleuven (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden en met sites uit de Romeinse en middeleeuwse periode.
- Het team voor het proefsleuvenonderzoek moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.